

Očarljive rastline v parkih

Špela Novak, 19. 5. 2016

Fascination of
Plants Day
May 18th 2016

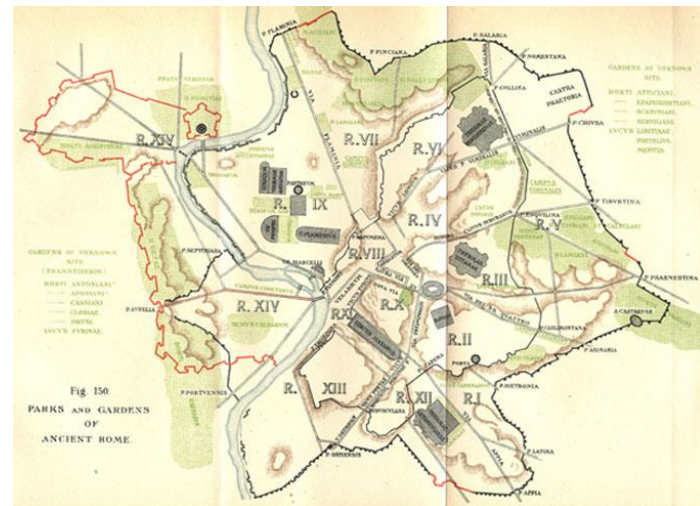
Dan
očarljivih rastlin

- 2012 evropska organizacija za raziskave rastlin EPSO (European Plant Science Organisation)
- **18. maj** – Fascination of Plants Day oz. mednarodni dan očarljivih rastlin
- Številne ustanove po celem svetu priredile različne vrste dogodkov povezanih s temeljnimi in uporabnimi raziskavami rastlin, kmetijstvom, ohranjanjem okolja, biodiverziteti, izobraževanjem in umetnostjo
- Slovensko društvo za biologijo rastlin

Parki, zgodovina

- Umetnimi nasadi drevja, vrtovi za lov, gaji ob templjih, vrtovi ob vilah rimskih cesarjev v času antičnega Rima, javni vrtovi znotraj mestnih obzidij v Grčiji
- Parki so bili urejeni za domač užitek, za rekreacijo, lov, umetnost in praznovanja.
- V 16. in 17. stoletju parki namenjeni aristokraciji
- Med 15. in 18. stoletjem parki urejeni tudi iz spoštovanja do prednikov, v parkih so stali njihovi kipi
- 18. stoletje (industrijska revolucija): mestni parki namenjeni javnosti
- 19. stoletje: vse več ljudi v mesta – parki edina zelena oaza: »v naravi moralna moč, ki utegne izboljšati mesto in omogočiti ljudem polnejše življenje«

Karta parkov in vrtov antičnega Rima
(vir: Katherine W. Rinne, Parks Library, Iowa State University)

Deželni muzej, okoli 1900
(vir: Narodni muzej Slovenije, H. Wettach, akvarel)

Parki, pljuča mest

Park: *negovana površina z drevjem, rastlinjem navadno v mestih, prirejena zlasti za sprehode (SSKJ) parricus (latinsko) = ograjena površina*

Funkcije mestnih parkov:

- zviševanje relativne zračne vlažnosti
- zniževanje temperature zraka in ustvarjanje sence – zmanjševanje povprečne temperature v poletnih mesecih
- ponor vode ob veliki količini padavin
- zmanjševanje hitrosti vetra
- vezava ogljikovega dioksida in sproščanje kisika

Central park v New Yorku (en.wikipedia.org, Centralparknyc)

Ljubljana (en.wikipedia.org, Miran Rebrec)

Parki, pljuča mest

Park: *negovana površina z drevjem, rastlinjem navadno v mestih, prirejena zlasti za sprehode (SSKJ) parricus (latinsko) = ograjena površina*

Funkcije mestnih parkov:

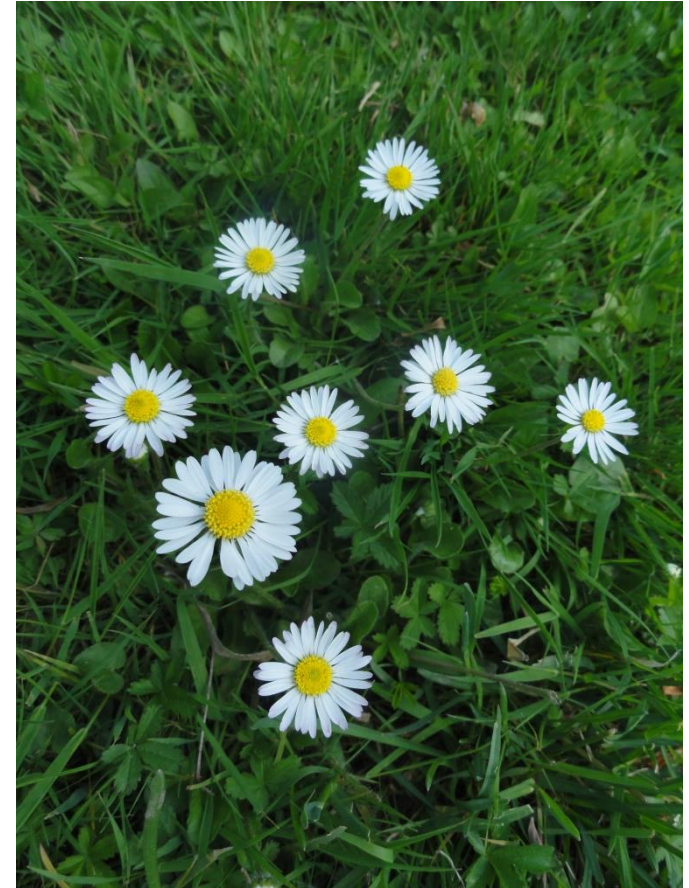
- zviševanje relativne zračne vlažnosti
- zniževanje temperature zraka in ustvarjanje sence – zmanjševanje povprečne temperature v poletnih mesecih
- ponor vode ob veliki količini padavin
- zmanjševanje hitrosti vetra
- vezava ogljikovega dioksida in sproščanje kisika

Ljubljana (en.wikipedia.org, Miran Rebrec)

Razmere za rast v parkih

- Pogosto vzdrževanje, vnos okrasnih tujerodnih vrst in stalen pritisk obiskovalcev
- Raznolike svetlobne razmere
javna razsvetljava lahko poruši naravne cikle cvetenja
- Manj topli od pozidane okolice, a pogosto velika temperaturna nihanja
- Boljša zadrževalna kapaciteta za vodo, a pogosto pomanjkanje vode
(ponekod tudi zalivanje – manjši vpliv suše)
- Geološka podlaga po navadi naravna, lahko nasipana
- Pogost vnos škodljivih snovi v tla (soli, olja...)
- Onesnaženost primerljiva z onesnaženostjo v mestu (proti sredini parka se manjša)
Izpostavljenost pesticidom, psi
- Stalne mehanske poškodbe (košnja, obrezovanje, okopavanje)

Rastline v parkih

- Večinoma zasajene – drevesa, grmi
- Spontana zarast zelenic, med okrasnimi rastlinami »pleveli«
- Možnost naturalizacije tujerodnih vrst, npr. komelina (*Commelina communis*), mahonija (*Mahonia aquifolium*), Thunbergov češmin (*Berberis thunbergii*), indijski jagodnjak (*Duchesnea indica*)...

Navadna komelina (Andrea Moro)

Plazeči petoprstnik (*Potentilla reptans*;
foto: pl.wikipedia.org, Jerzy Opiola)

Mahonija (foto: en.wikipedia.org, Meggar)

Lipa (*Tilia platyphyllos*) in lipovec (*Tilia cordata*)

- Lipa simbol Slovencev
- Prvi lipo veljavno poimenoval J. A. Scopoli
- Vaška lipa: središče družabnega življenja pri Slovanih
- Lipa/lipovec?
- *platyphyllos* = s širokimi listi
- *cordatus* = srčast
- Starost nekaj sto let
- Najevski lipovec: drevo z največjim obsegom debla – 10,70 m, stara okoli 700 let
- Srebrna lipa (*Tilia tomentosa*) – Balkanski polotok

Lipa (*Tilia platyphyllos*) in lipovec (*Tilia cordata*)

- Lipa simbol Slovencev
- Prvi lipo veljavno poimenoval J. A. Scopoli
- Vaška lipa: središče družabnega življenja pri Slovanih

- Lipa/lipovec?

- *platyphyllos* = s širokimi listi
- *cordatus* = srčast

- Starost nekaj sto let
- Najevski lipovec: drevo z največjim obsegom debla – 10,70 m, stara okoli 700 let

- Srebrna lipa (*Tilia tomentosa*) – Balkanski polotok

Lipa
(vir: Andrea Moro,
projekt SIIT)

Lipovec
(vir: Andrea Moro,
projekt SIIT)

Divji kostanj (*Aesculus hippocastanum*)

- Naravno razširjen na južnem delu Balkanskega polotoka
- V 16. stoletju naj bi ga Turki širili po Evropi
- Žužkocvetka, zgornji cvetovi v socvetju moški, srednji dvospolni, pri spodnjih kmalu odpadejo prašniki
-
- Med 1. sv. vojno semena dolgo kuhali – odstranili saponin escin, pridobivali moko, škrob, olje in alkohol
- Moka iz plodov zaradi saponinov dobro sredstvo za pranje nežnih tkanin
- Kostanjev listni zavrtač

Divji kostanj (*Aesculus hippocastanum*)

- Naravno razširjen na južnem delu Balkanskega polotoka
- V 16. stoletju naj bi ga Turki širili po Evropi
- Žužkocvetka, zgornji cvetovi v socvetju moški, srednji dvospolni, pri spodnjih kmalu odpadejo prašniki
-
- Med 1. sv. vojno semena dolgo kuhali – odstranili saponin escin, pridobivali moko, škrob, olje in alkohol
- Moka iz plodov zaradi saponinov dobro sredstvo za pranje nežnih tkanin
- Kostanjev listni zavrtač

Bukev (*Fagus sylvatica*)

- Najpogostejši listavec v Sloveniji
- Rastlina enodomna, cvetovi enospolni
- Različne gojene oblike:
 - forma *purpurea* – rdečelistna bukev
 - forma *pendula* – povešava bukev: vejice segajo vse do tal in se lahko ukoreninijo

Rdečelistna bukev (vir: en.wikipedia.org, Line1)

Bukev (vir: Köhler's Medizinal-Pflanzen)

Bukev (*Fagus sylvatica*)

- Najpogostejši listavec v Sloveniji
- Rastlina enodomna, cvetovi enospolni
- Različne gojene oblike:
 - forma *purpurea* – rdečelistna bukev
 - forma *pendula* – povešava bukev: vejice segajo vse do tal in se lahko ukoreninijo

Rdečelistna bukev (vir: en.wikipedia.org, Line1)

Moška socvetja

Bukev (*Fagus sylvatica*)

- Najpogostejši listavec v Sloveniji
- Rastlina enodomna, cvetovi enospolni
- Različne gojene oblike:
 - forma *purpurea* – rdečelistna bukev
 - forma *pendula* – povešava bukev: vejice segajo vse do tal in se lahko ukoreninijo

Pobešava bukev (vir: en.wikipedia.org, Tortuosa)

Moška socvetja

Platane (*Platanus* sp.)

- Platys (grško) = širok, plosk – široka krošnja
- Vzhodno platano cenili že v času Perzije, Grčije in Rima
- Vzhodna platana (*P. orientalis*): vzhodno Sredozemlje, Mala Azija, ob rekah, logih
- Ameriška oz. zahodna platana (*P. occidentalis*): Severna Amerika, vzdolž potokov in rek
- Okrasni križanec javorolistna platana (*Platanus x hispanica*), nastala okoli leta 1650 v južni Evropi
- Lubje se lušči v nepravilnih krpah
- Platanova čipkarica – odrasla žival sesa rastlinske sokove listov gostitelja

Javorolistna platana

Platane (*Platanus* sp.)

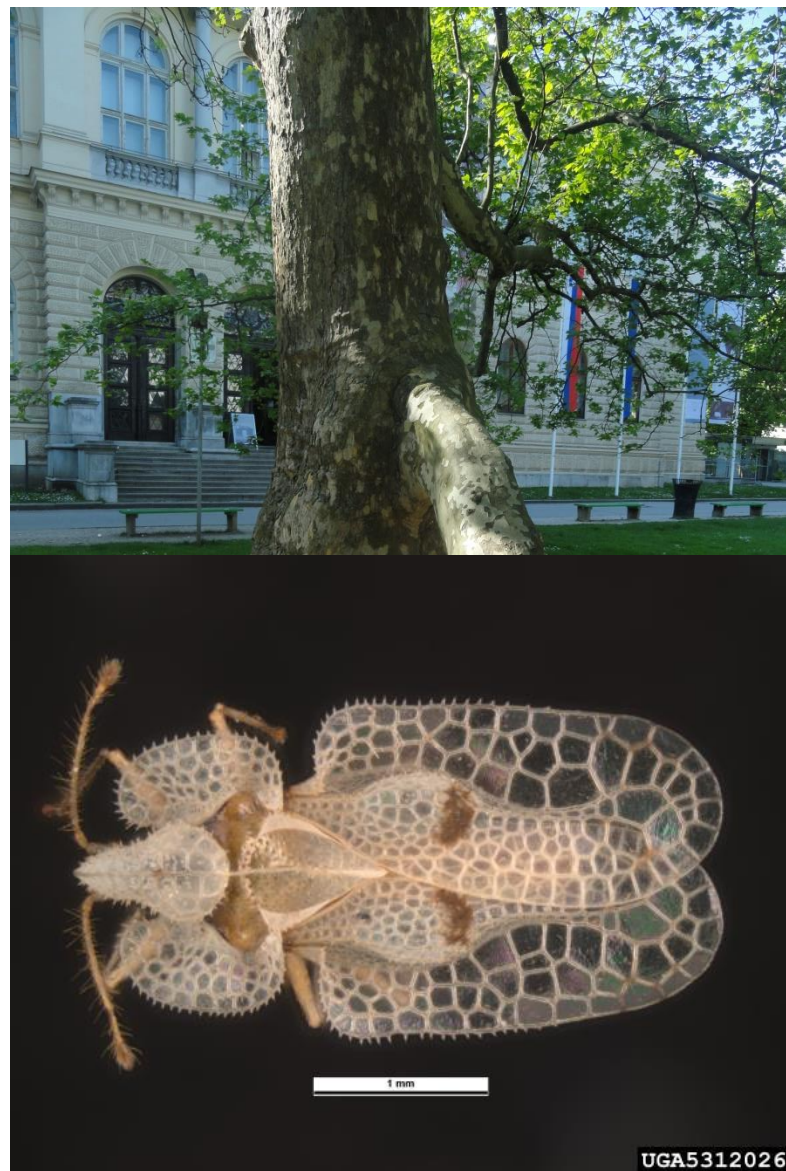
- Platys (grško) = širok, plosk – široka krošnja
- Vzhodno platano cenili že v času Perzije, Grčije in Rima
- Vzhodna platana (*P. orientalis*): vzhodno Sredozemlje, Mala Azija, ob rekah, logih
- Ameriška oz. zahodna platana (*P. occidentalis*): Severna Amerika, vzdolž potokov in rek
- Okrasni križanec javorolistna platana (*Platanus x hispanica*), nastala okoli leta 1650 v južni Evropi
- Lubje se lušči v nepravilnih krpah
- Platanova čipkarica – odrasla žival sesa rastlinske sokove listov gostitelja

Javorolistna platana

Platane (*Platanus* sp.)

- Platys (grško) = širok, plosk – široka krošnja
- Vzhodno platano cenili že v času Perzije, Grčije in Rima
- Vzhodna platana (*P. orientalis*): vzhodno Sredozemlje, Mala Azija, ob rekah, logih
- Ameriška oz. zahodna platana (*P. occidentalis*): Severna Amerika, vzdolž potokov in rek
- Okrasni križanec javorolistna platana (*Platanus x hispanica*), nastala okoli leta 1650 v južni Evropi
- Lubje se lušči v nepravilnih krpah
- Platanova čipkarica – odrasla žival sesa rastlinske sokove listov gostitelja

Platanova čipkarica (vir: Pest and Diseases Image Library)

Javorji (*Acer* sp.)

- Listi nameščeni nasprotno
- Od domorodnih vrst v parkih pogosto gojeni: ostrolistni javor (*A. platanoides*), gorski javor (*A. pseudoplatanus*), maklen (*A. campestre*)
- Tujerodni javorji: npr. pahljačasti javor (*A. palmatum*), srebrni javor (*A. saccharinum*)
- Invazivno se pojavlja amerikanski javor (*A. negundo*)
- Javorova katranasta pegavost – gliva, ne povzroča velike škode, liste odtrgamo in uničimo (zažgemo)

Ostrolistni javor (Foto: Andrea Moro, SIIT)

Gorski oz. beli javor (Foto: Andrea Moro, SIIT)

Javorji (*Acer* sp.)

- Listi nameščeni nasprotno
- Od domorodnih vrst v parkih pogosto gojeni: ostrolistni javor (*A. platanoides*), gorski javor (*A. pseudoplatanus*), maklen (*A. campestre*)
- Tujerodni javorji: npr. pahljačasti javor (*A. palmatum*), srebrni javor (*A. saccharinum*)
- Invazivno se pojavlja ameriški javor (*A. negundo*)
- Javorova katranasta pegavost – gliva, ne povzroča velike škode, liste odtrgamo in uničimo (zažgemo)

Pahljačasti javor (Foto: Andrea Moro, SIIT)

Maklen (vir: Vid Leban)

Javorji (*Acer* sp.)

- Listi nameščeni nasprotno
- Od domorodnih vrst v parkih pogosto gojeni: ostrolistni javor (*A. platanoides*), gorski javor (*A. pseudoplatanus*), maklen (*A. campestre*)
- Tujerodni javorji: npr. pahljačasti javor (*A. palmatum*), srebrni javor (*A. saccharinum*)
- Invazivno se pojavlja amerikanski javor (*A. negundo*)
- Javorova katranasta pegavost – gliva, ne povzroča velike škode, liste odtrgamo in uničimo (zažgemo)

Amerikanski javor ima sestavljene liste
(Foto: Projekt Thuja)

Javorji (*Acer* sp.)

- Listi nameščeni nasprotno
- Od domorodnih vrst v parkih pogosto gojeni: ostrolistni javor (*A. platanoides*), gorski javor (*A. pseudoplatanus*), maklen (*A. campestre*)
- Tujerodni javorji: npr. pahljačasti javor (*A. palmatum*), srebrni javor (*A. saccharinum*)
- Invazivno se pojavlja amerikanski javor (*A. negundo*)
- Javorova katranasta pegavost – gliva, ne povzroča velike škode, liste odtrgamo in uničimo (zažgemo)

Amerikanski javor ima sestavljene liste
(Foto: Projekt Thuja)

Gliva javorova katranasta pegavost
(Foto: www.gozd-les.com)

Ameriški ambrovec (*Liquidambar styraciflua*)

- Domovina: Severna Amerika do Mehike, ob rekah in potokih
- Od 17. stoletja kot okrasna rastlina v Evropi
- Zmečkani listi oddajajo prijeten vonj
- Mleček iz debla (angleško American Sweetgum) – za žvečilne gumije

Listi ambrovca (vir: en.wikipedia.org, JLPC)

Plodovi (vir: en.wikipedia.org, Luis Fernandez Garcia)

Socvetja ambrovca (vir: en.wikipedia.org, Shane Vaughn)

Kavkaški krilati oreškar (*Pterocarya fraxinifolia*)

- Orehovke
- Majhni krilati plodovi (enosemnski oreški) nanizani v dolgih klasih
- Pernato sestavljeni listi dolgi do 40 cm
- S prečnimi opnami predeljen stržen
- Večdebena rast in široka krošnja

- Kavkaz, Iran, parki po celem svetu
- Kavkaška orehovina – pohištvo, furnir, vžigalice
- Okrasna vrsta

Kavkaški krilati oreškar (vir: en.wikipedia.org, Matthieu Sontag)

Kavkaški krilati oreškar (*Pterocarya fraxinifolia*)

- Orehovke
- Majhni krilati plodovi (enosemnski oreški) nanizani v dolgih klasih
- Pernato sestavljeni listi dolgi do 40 cm
- S prečnimi opnami predeljen stržen
- Večdebena rast in široka krošnja

- Kavkaz, Iran, parki po celem svetu
- Kavkaška orehovina – pohištvo, furnir, vžigalice
- Okrasna vrsta

Moška socvetja (Foto: Andrea Moro, SIIT)

Plodovi (Foto: Andrea Moro, SIIT)

Ženska socvetja
(Foto Botanic Garden Lyon, France)

Robinija

(*Robinia pseudoacacia*)

- Metuljnica
- Najbolj pogosta tujerodna drevesna vrsta v Sloveniji
- Severna Amerika, 1600 v Evropo
- Dober fiksator dušika
- Čebelarji, »dnevni donos lahko doseže 7 kg medu na panj« (Brus, 2004)
- Nemogoče zatreti, odganja iz panja in korenin
- Zamenjava z nagojem!

Robinija (foto: Andrea Moro, SIIT)

Trnata gledičija

(*Gleditsia triacanthos*)

- Rožičevka
- Razvejani trni
- Dolgi, spiralasto zaviti stroki
- Severna Amerika
- V preteklosti naj bi semena jedli mastodonti in orjaški lenivci

Trni (vir: en.wikipedia.org, Greg Hume)

Stroki in listi
(vir: commons.wikimedia.com, Georg Slickers)

Robinija (*Robinia pseudoacacia*)

- Metuljnica
- Najbolj pogosta tujerodna drevesna vrsta v Sloveniji
- Severna Amerika, 1600 v Evropo
- Dober fiksator dušika
- Čebelarji, »dnevni donos lahko doseže 7 kg medu na panj« (Brus, 2004)
- Nemogoče zatreti, odganja iz panja in korenin
- Zamenjava z nagnojem!

Akacija (*Acacia cyanophylla*; vir: commons.wikimedia.com)

Trnata gledičija (*Gleditsia triacanthos*)

- Rožičevka
- Razvejani trni
- Dolgi, spiralasto zaviti stroki
- Severna Amerika
- V preteklosti naj bi semena jedli mastodonti in orjaški lenivci

Trni (vir: en.wikipedia.org,
Greg Hume)

Stroki in listi
(vir: commons.wikimedia.com,
Georg Slickers)

Robinija

(*Robinia pseudoacacia*)

- Metuljnica
- Najbolj pogosta tujerodna drevesna vrsta v Sloveniji
- Severna Amerika, 1600 v Evropo
- Dober fiksator dušika
- Čebelarji, »dnevni donos lahko doseže 7 kg medu na panj« (Brus, 2004)
- Nemogoče zatreti, odganja iz panja in korenin
- Zamenjava z nagnojem!

Akacija (*Acacia cyanophylla*; vir: commons.wikimedia.com)

Trnata gledičija

(*Gleditsia triacanthos*)

- Rožičevka
- Razvejani trni
- Dolgi, spiralasto zaviti stroki
- Severna Amerika
- V preteklosti naj bi semena jedli mastodonti in orjaški lenivci

Cvetovi (vir: commons.wikimedia.com, Andrew Butko)

Magnolija (*Magnolia* sp.)

- Magnoliaceae
- Stara skupina, razvoj velikih cvetov, da bi privabili žuželke kot opraševalce
- Čašni in večni listi se pogosto ne razlikujejo, deli pestiča (karpeli) še niso zrasli
- Azija, Severna in Srednja Amerika

Magnolia denudata (vir: Andrea Moro, SIIT)

Tulipanovec (*Liriodendron tulipifera*)

- Magnoliaceae
- Vzhod Severne Amerike
- *Liriodendron* (grško)=drevo lilija

Tulipanovec (vir: Andrea Moro, SIIT)

Magnolija (*Magnolia* sp.)

- Magnoliaceae
- Stara skupina, razvoj velikih cvetov, da bi privabili žuželke kot opraševalce
- Časni in večni listi se pogosto ne razlikujejo, deli pestiča (karpeli) še niso zrasli
- Azija, Severna in Srednja Amerika

Magnolia grandiflora (vir: Andrea Moro, SIIT)

Tulipanovec (*Liriodendron tulipifera*)

- Magnoliaceae
- Vzhod Severne Amerike
- *Liriodendron* (grško)=drevo lilija

Magnolija (*Magnolia sp.*)

- Magnoliaceae
- Stara skupina, razvoj velikih cvetov, da bi privabili žuželke kot opraševalce
- Čašni in večni listi se pogosto ne razlikujejo, deli pestiča (karpeli) še niso zrasli
- Azija, Severna in Srednja Amerika

Magnolia grandiflora (vir: Andrea Moro, SIIT)

Tulipanovec (*Liriodendron tulipifera*)

- Magnoliaceae
- Vzhod Severne Amerike
- *Liriodendron* (grško)=drevo lilija

Medvejke (*Spiraea* sp.)

- 5 domorodnih vrst, npr. vrbovolistna medvejka (*S. salicifolia*)
- Invazivna tujerodna japonska medvejka (*S. japonica*) – predvsem kislá tla
- Vanhutova medvejka (*S. x vanhouttei*)

Spiraea x vanhouttei (vir: Andrea Moro, SIIT)

Kalinolistni pokalec (*Physocarpus opulifolius*)

- Severna Amerika: ob rekah, gozdni robovi
- Mehurjasto napihnjeni plodovi

Kalinolistni pokalec (vir: Andrea Moro, SIIT)

Medvejke (*Spiraea sp.*)

- 5 domorodnih vrst, npr. vrbovolistna medvejka (*S. salicifolia*)
- Invazivna tujerodna japonska medvejka (*S. japonica*) – predvsem kislá tla
- Vanhutova medvejka (*S. x vanhouttei*)

Spiraea japonica (vir: Andrea Moro, SIIT)

Kalinolistni pokalec (*Physocarpus opulifolius*)

- Severna Amerika: ob rekah, gozdni robovi
- Mehurjasto napihnjeni plodovi

Kalinolistni pokalec (vir: Andrea Moro, SIIT)

Medvejke (*Spiraea sp.*)

- 5 domorodnih vrst, npr. vrbovolistna medvejka (*S. salicifolia*)
- Invazivna tujerodna japonska medvejka (*S. japonica*) – predvsem kislá tla
- Vanhutova medvejka (*S. x vanhouttei*)

Spiraea japonica (vir: Andrea Moro, SIIT)

Kalinolistni pokalec (*Physocarpus opulifolius*)

- Severna Amerika: ob rekah, gozdni robovi
- Mehurjasto napihnjeni plodovi

Kalinolistni pokalec (vir: Andrea Moro, SIIT)

Dreni (*Cornus sp.*)

- Domorodna rdeči (*C. sanguinea*) in rumeni dren (*C. mas*) – žive meje
- Trd, žilav les (*corn* = rog)
- Drnulje
- »Zdrav kot dren«
- Tujerodna sivi (*C. sericea*) in japonski dren (*C. kousa*) ter številne okrasne vrste

Rdeči dren (vir: Andrea Moro)

Cornus florida (vir: Andrea Moro)

Rumeni dren (vir: Andrea Moro)

Dreni (*Cornus sp.*)

- Domorodna rdeči (*C. sanguinea*) in rumeni dren (*C. mas*) – žive meje
- Trd, žilav les (*corn* = rog)
- Drnulje
- »Zdrav kot dren«
- Tujerodna sivi (*C. sericea*) in japonski dren (*C. kousa*) ter številne okrasne vrste

Rdeči dren (vir: Andrea Moro)

Cornus florida (vir: Andrea Moro)

Rumeni dren (vir: Andrea Moro)

Dreni (*Cornus sp.*)

- Domorodna rdeči (*C. sanguinea*) in rumeni dren (*C. mas*) – žive meje
- Trd, žilav les (*corn* = rog)
- Drnulje
- »Zdrav kot dren«
- Tujerodna sivi (*C. sericea*) in japonski dren (*C. kousa*) ter številne okrasne vrste

Rdeči dren (vir: Andrea Moro)

Cornus kousa (vir: Andrea Moro in Tomi Trilar -plod)

Rumeni dren (vir: Andrea Moro)

Dreni (*Cornus sp.*)

- Domorodna rdeči (*C. sanguinea*) in rumeni dren (*C. mas*) – žive meje
- Trd, žilav les (*corn* = rog)
- Drnulje
- »Zdrav kot dren«
- Tujerodna sivi (*C. sericea*) in japonski dren (*C. kousa*) ter številne okrasne vrste

Rdeči dren (vir: Andrea Moro)

Rumeni dren (vir: Andrea Moro)

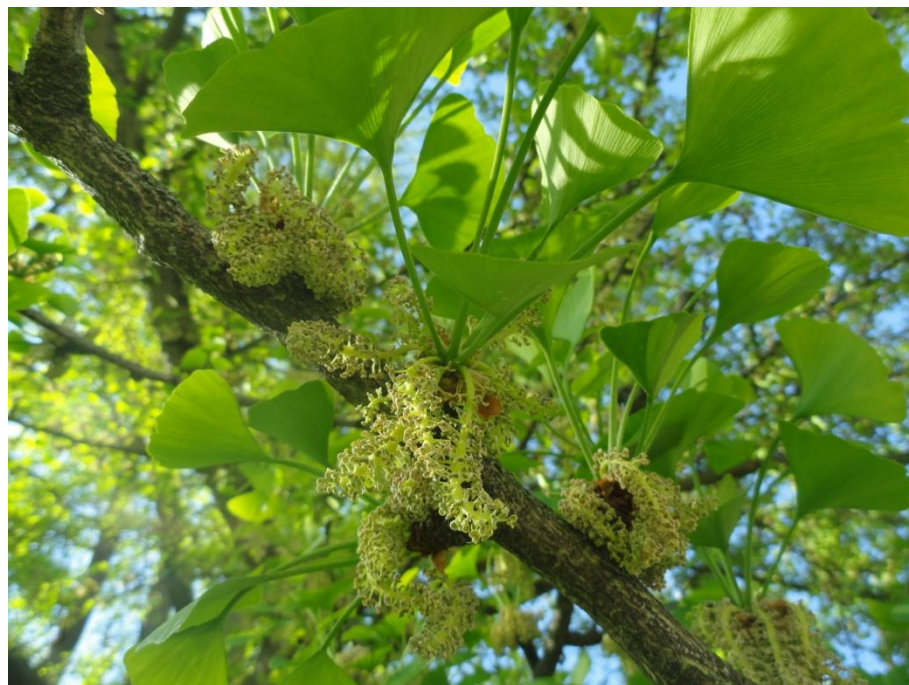
Sivi dren (vir: Andrea Moro)

Ginko (*Ginkgo biloba*)

- Golosemenka, živi fosil
- Ginkyo -> ginkgo
- Kitajska
- Nizozemski mornarji v 18. stol. pripeljali v Evropo
- Dvodomno drevo
- Semena z mesnatim ovojem - vonj po žarkem maslu
- Bilobil: boljši spomin, vrtoglavica, šumenje v ušesih...

Semena z mesnatim ovojem – NISO PLODOVI
(vir: Andera Moro)

Moška »socvetja«

Ženski »cvetovi« (vir: en.wikipedia.org, Imc)

Navadna bodika (*Ilex aquifolium*)

- Dvodomna
- Vednozelenka – božje drevce
- Naravne populacije v dobro ohranjenih gozdovih
- Pri nas zavarovana
- Mile zime, ne presuha poletja
- V Severni Ameriki in na Havajih invazivna tujerodna vrsta

Ženski cvetovi bodike

Plodovi bodike so strupeni (foto: Andrea Moro)

Lovorikovec (*Prunus laurocerasus*)

- Domovina: jugovzhodni del Balkanskega polotoka, Prednja Azija
- Liste uporabljajo v cvetličarstvu - vednozeleni
- Plodovi strupeni, raznašajo jih ptice
- Uporaba za žive meje
- Potencialna tujerodna invazivna vrsta

Plodovi lovorikovca so strupeni (foto: Andrea Moro)

Cercidifil (*Cercidiphyllum japonicum*)

- Domovina: Kitajska, Japonska
- V domovini drevo, ki zraste do 45 m
- Nasprotno nameščeni srčasti listi
- Poleti listi dišijo po karamelu (Caramel tree)
- Cvetovi neopazni, razvijejo se spomladi, med razvijajočimi se listi
- Dvodomna rastlina

Plodvi in listi cercidifila (foto: Andrea Moro)

Polegla panešplja (*Cotoneaster horizontalis*)

- domorodni panešplji: dlakava (*C. tomentosus*) in navadna (*C. integerrimus*) – uspevata v višjih legah
- Polegla panešplja
- Majhni listi jeseni odpadejo, številni cvetovi, rdeči plodovi
- Domovina: Kitajska, Tajvan in Nepal
- Vlažni hladni gozdovi in grmičevje
- Horizontalis = vodoravno (vejice)
- Plodovi niso užitni (cianogeni glikozidi)

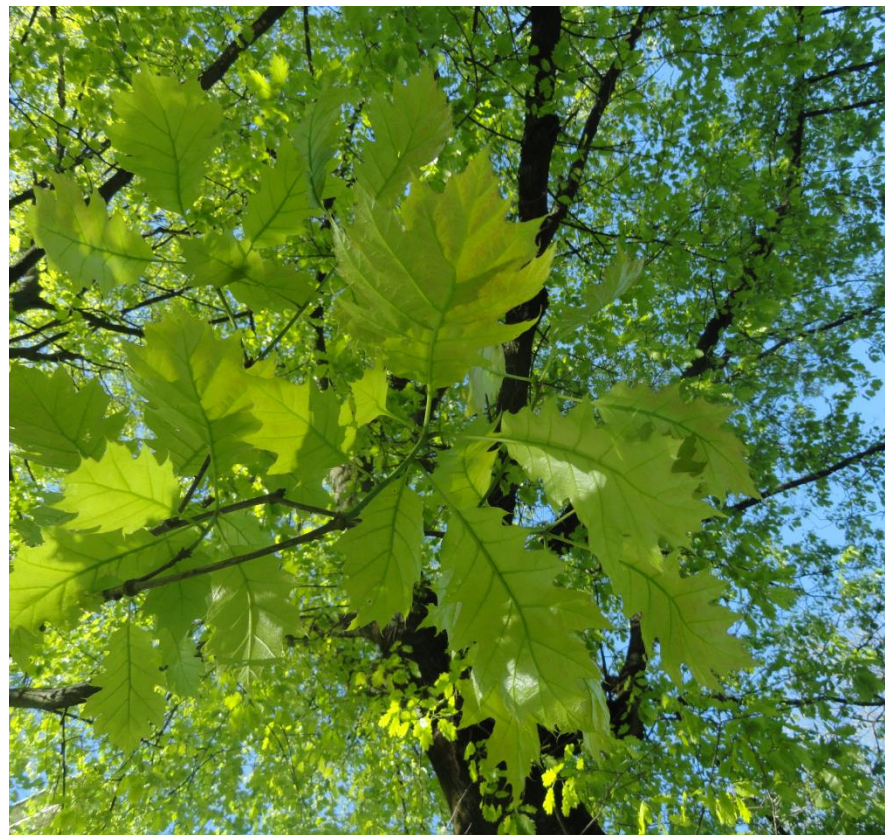
Plodovi in cvetovi polegle panešplje (foto: Andrea Moro)

Rdeči hrast (*Quercus rubra*)

- Domovina: Severna Amerika, toplejši predeli
- Zelo veliki listi, jeseni pordečijo - ime
- Želodi majhni, zorijo dve leti
- Hitra rast
- Ni primeren za rast ob cestah – dviguje asfalt
- V začetku 20. stoletja v Evropi pogozdovali (nadomestek za domače vrste)

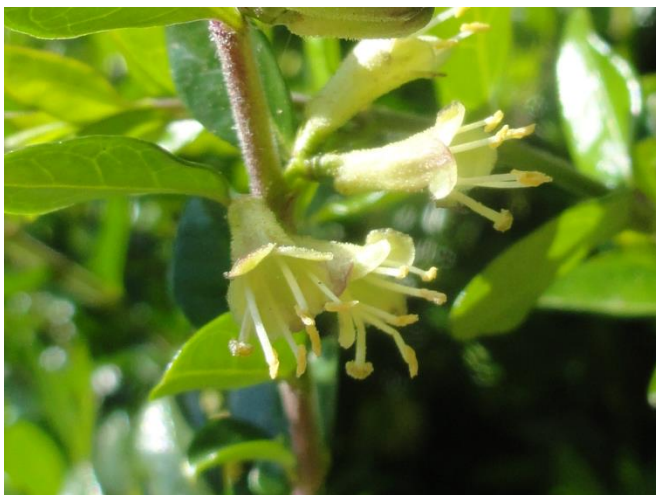

Želodi rdečega hrasta (foto: de.wikipedia.org, Botaurus)

Zimzeleno kosteničevje (*Lonicera pileata*)

- Domovina: Kitajska
- Vednozelen grm
- Nasprotno nameščeni listi
- Dišeči cvetovi v parih na kratkih pecljih
- Pileata= nositi kosmato kapo – venec zunaj dlakav
- Modri plodovi - strupeni

Tisa (*Taxus baccata*)

- Les za lovske trofeje
- Loki
- Počasna rast
- Pri nas zavarovana
- Strupena, užiten le rdeč ovoj semena (arilus)

Ženski grm tise (foto: commons.wikipedia.com, Frank Vincentz)

Navadni cigarovec (*Catalpa bignonioides*)

- Domovina: jug Severne Amerike
- Veliki srčasti listi, neprijetnega vonja
- Dolgi ozki plodovi, semena s šopom laskov
- V času terciarja razširjen tudi v Evropi, nato izumrl

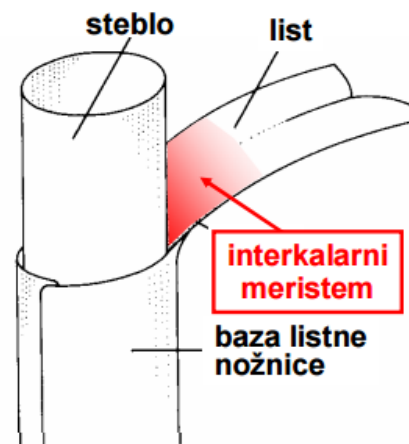
Cvetovi in plodovi cigarovca
(foto: Andrea Moro)

Parkovne trate

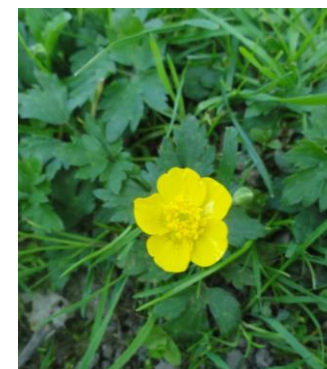
- Flora parkovnih trat:
- Nizka rast (pogosta košnja)
- Na zelenicah trave (latovke *Poa* sp., srakonje *Digitaria* sp., pasja trava *Dactylis glomerata*...) – interkalarni meristem na dnu listov trav, omogoča rast tudi ob pogosti košnji
- Vegetativno razmnoževanje (pritlike): plazeča detelja, plazeča zlatica, plazeči petoprstnik, plazeči skrečnik...
- Veliko semen: navadni plešec
- Enoletnice: enoletna latovka
- Psi – nitrofilne vrste: pasje zelišče, črni bezeg, koprive, česnovka...

Enoletna latovka (*Poa annua*)

Risba: Barbara Vilhar, Zeleni škrat

Plazeča zlatica (*Ranunculus repens*)

Plazeči petoprstnik (*Potentilla reptans*; pl.wikipedia.org, Jerzy Opiola)

Parkovne trate

Dlakava penuša (*Cardamine hirsuta*;
foto: Andrea Moro)

Plazeča detelja (*Trifolium repens*)

Parkovne trate

Plazeči skrečnik (*Ajuga reptans*)

Dlakava grenkuljica (*Glechoma hirsuta*)

Parkovne trate

Krvavi mlečnik (*Chelidonium majus*)

Česnovka (*Alliaria petiolata*)

Parkovne trate

Kobulasto ptičje mleko
(*Ornithogalum umbellatum*)

Pasje zelišče (*Solanum nigrum*;
Foto: Andrea Moro)

Plazeči petoprstnik (*Potentilla*
reptans; pl.wikipedia.org, Jerzy Opióła)

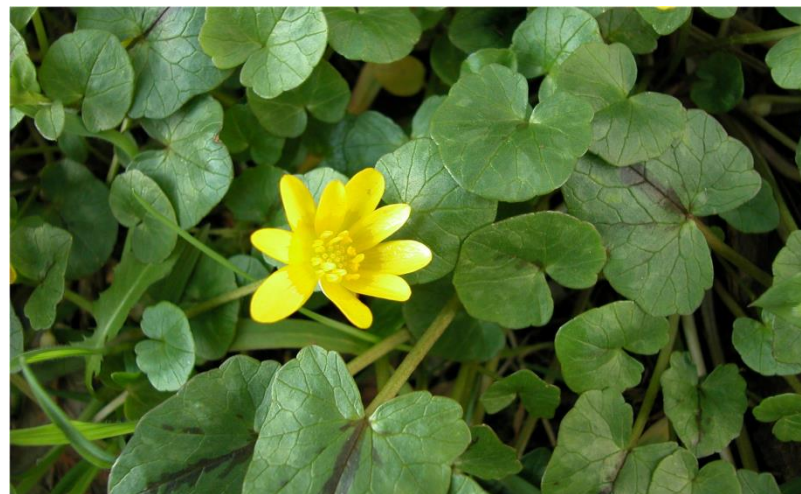
Parkovne trate

Navadna marjetica (*Bellis perennis*)

Okroglostna pijavčnica (*Lysimachia nummularia*;
Foto: Andrea Moro)

Navadna lopatica (*Ranunculus ficaria*;
Foto: Andrea Moro)

Parkovne trate

Perzijski jetičnik (*Veronica persica*)

Vrednikov jetičnik (*Veronica chamaedrys*;
Foto: Andrea Moro)

Navadna zvezdica (*Stellaria media*;
Foto: Andrea Moro)

Parkovne trate

Navadni plešec (*Capsella bursa-pastoris*)

Indijski jagodnjak (*Duchesnea indica*;
Foto: Andrea Moro)

Fascination of
Plants Day
May 18th 2016

Dan
očarljivih rastlin

Prirodoslovni muzej Slovenije:

- Petek, 27. maj 2016, med 9.00 in 17.00: osrednji dogodek na Oddelku za biologijo, stojnica Rastline na klik
- Sobota, 21. maj 2016 ob 11.00, 12.00, 13.00, 14.00: javna vodstva po Alpskem botaničnem vrtu Juliana v Trenti
- Sobota, 21. maj 2016 ob 12.00: spoznavanje žuželk v Alpskem botaničnem vrtu Juliana v Trenti, vodi dr. Tomi Trilar
- **VABLJENI!**

Hvala za pozornost!